

Číslo: 11002/2022-2023

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 17. 01 2023 do 19. 01. 2023**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola és Óvoda, Vetrárska 7, Bratislava	
Zriaďovateľ	Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Monika Nagyová, riaditeľka školy

Mgr. Katarína Bitterová, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 11002/2022-2023 zo dňa 12. 01. 2023 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Ingrid Hakszerová, školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

Mgr. Mária Partová, PhD., školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav a úroveň vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola štátna plnoorganizovaná mestská základná škola s vyučovacím jazykom maďarským, ktorá poskytovala výchovu a vzdelávanie v 9 triedach 120 žiakom (z nich 61 žiakom v 4 triedach primárneho vzdelávania a 59 žiakom v 5 triedach nižšieho stredného vzdelávania). Evidovala 3 žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ), ktorí sa vzdelávali podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu v bežných triedach. Školu nenavštevovali žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP), ani z marginalizovanej rómskej komunity (MRK). V školskom roku 2021/2022 všetci žiaci z predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra (SJS�) prospeli. Komisionálne skúšky z predmetu SJS� z dôvodu štúdia v zahraničí vykonalo úspešne 5 žiakov.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Modifikácia školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)

V aktuálnom školskom roku postupovala škola pri výchove a vzdelávaní podľa ŠkVP vypracovaného v súlade so štátnym vzdelávacím programom (ŠVP). V primárnom vzdelávaní nebolo potrebné modifikovať učebný plán (UP), v nižšom strednom vzdelávaní posilnila vyučovanie predmetu SJS� v 7. ročníku jednou disponibilnou hodinou (4 + 1). Škola zabezpečila

systematické každodenné vyučovanie kontrolovaného predmetu a v triede 2. ročníka s vyšším počtom žiakov (21) delenie triedy na skupiny v zmysle poznámok rámcového učebného plánu (RUP) ŠVP. Žiaci sa vzdelávali v 10 skupinách (5 na 1. stupni a 5 na 2. stupni). Učebnými osnovami (UO) predmetu SJSJL pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie boli vzdelávacie štandardy inovovaného ŠVP. Zmeny v UO vykonané neboli. Pri posilnení predmetu SJSJL disponibilnou hodinou v 7. ročníku sa nerozšíril obsahový štandard predmetu, vytvoril sa väčší časový priestor na dosiahnutie kľúčových cieľov.

Škola nezmenila organizáciu vyučovania, ani neupravila systém hodnotenia a klasifikácie učebných výkonov žiakov (1. ročník – slovné hodnotenie, 2. – 9. ročník hodnotenie známku). Metodické a poradné orgány na svojich zasadnutiach analyzovali zistenia z vykonanej diagnostiky vedomostí a zručností žiakov, posudzovali plnenie obsahových a výkonových štandardov. Úpravy v UP odsúhlasila pedagogická rada i rada školy a boli zaznamenané v ŠkVP.

Personálne podmienky

Odbornosť vyučovania predmetu SJSJL bola v škole zabezpečená na 100 % kvalifikovanými vyučujúcimi. V primárnom vzdelávaní zabezpečovalo výučbu 5 učiteliek, v nižšom strednom vzdelávaní predmet vyučovali 2 učiteľky.

Využívanie učebníc

Škola používala na vyučovanie jednotlivých predmetov v ročníkoch primárneho a nižšieho stredného vzdelávania učebnice schválené MŠVVaŠ SR pre školy s vyučovacím jazykom maďarským. Iné učebnice využívali na hodinách náboženskej výchovy v 1. – 9. ročníku (vydavateľstvo Ecclesia, Maďarská republika). S alternatívnymi učebnými textami (pracovné listy - vydavateľstvo RAABE) pracovali na hodinách etickej výchovy a techniky v 5. – 9. ročníku. Z rozhovoru s riaditeľkou školy vyplynulo, že škola nemala problém so zabezpečením učebníc s výnimkou učebníc náboženskej výchovy pre 1. – 9. ročník, ktoré neboli doručené napriek tomu, že boli objednané, učebníc etickej výchovy a techniky pre 5. – 9. ročník, ktoré neboli vydané pre základné školy s vyučovacím jazykom maďarským.

Zistenia z priameho pozorovania vyučovacieho procesu

Priebeh výchovno-vzdelávacieho procesu v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra bol sledovaný na 16 vyučovacích hodinách (z toho 7 hodín na 1. stupni a 9 hodín na 2. stupni).

Primárne vzdelávanie

Učenie sa žiaka

Komunikačné zručnosti žiakov boli veku primerané, v ústnom prejave správne artikulovali, mali spisovnú výslovnosť. Chápali bežné príkazy a pokyny učiteľov, rozumeli ich súvislému prejavu. Modelové vety používali na polovici hodín, príležitosť tvoriť z nich dialóg dostali iba na štvrtine hodín. Mali osvojenú základnú slovnú zásobu, texty detských piesní, básní a hier určených na memorovanie. Preukázateľne ich ovládali a na dvoch tretinách sledovaných hodín dostali príležitosť na ich prezentovanie.

Žiaci pri **počúvaní s porozumením** rozumeli čítanému i počutému textu, na jednoduché otázky vyučujúcich k jeho obsahu vedeli odpovedať. Príležitosť preukázať osvojené zručnosti v **čítaní s porozumením** dostali žiaci na väčšine hodín. Veku primerané texty čítali plynule so správnou artikuláciou, dokázali v nich vyhľadať kľúčové slová a základné informácie. Jednoduché otázky k obsahu textu tvorili na dvoch tretinách hodín, sformulovať základnú myšlienku prečítaného textu dokázali takmer na polovici hodín. Ojedinele dostali príležitosť text reprodukovať. Vlastný postoj či skúsenosť k preberaným témam ochotne prezentovali na dvoch tretinách hodín, na zargumentovanie svojho názoru niektorí využili aj usmernenie vyučujúcich.

Príležitosť aplikovať základné pravidlá slovenského pravopisu v **písomnom prejave** (písanka, pracovný zošit, pracovný list, tabuľa) dostali na väčšine sledovaného vyučovania.

Vyučovanie učiteľom

Rozvíjanie **komunikačných zručností** žiakov podporovali učiteľky kladením jasne formulovaných otázok, zaradovaním opakovania a utvrdzovania učiva v rámci rôznych komunikačných tém i hrových foriem vzdelávania. Slovnú zásobu rozširovali spievaním piesní, recitovaním básní a krátkou dramatizáciou. Žiakov upozorňovali na správnu výslovnosť a artikuláciu. Podnecovali ich k písaniu textu na tabuľu a do zošitov (slová s ô, slová z rozprávky, otázky + odpovede k textu o lesných zvieratách, vtáčikoch). Na viac ako dvoch tretinách hodín k tvorbe krátkeho súvislého prejavu (lesné zvieratá, mesiace v roku, opis zvierat). Motivačné a relaxačné cvičenia zamerané predovšetkým na dýchanie a pohyb celého tela zaradovali na polovici sledovaných hodín. Na menej ako polovici hodín umožňovali žiakom tvoriť krátke dialógy podľa vzorového rozhovoru.

Čitateľskú gramotnosť rozvíjali hlasným čítaním, zadávaním overovacích otázok o počtom texte a zapájaním žiakov do hrových rečových činností. Zaradenie dramatizácie textu bolo sledované na väčšine hodín. Smerovanie žiakov k vyjadreniu vlastného postoja a skúseností sa vyskytlo na dvoch tretinách hodín. Počúvanie textu v podaní učiteľky a sumarizovanie textu žiakmi (ústne) bolo uplatňované minimálne, absentovalo čítanie s predpovedaním deja. Z **odporúčaných textových zdrojov** využívali učiteľky učebnicu, nástenné obrazy, obrázkový slovník a metodické listy vypracované ŠPÚ (Metodický model vyučovania SJSJ v 1. – 4. ročníku ZŠ s VJM). Použitie zvukových nahrávok (CD k učebnici) pozorované nebolo.

Kompenzačné opatrenia uplatňovali prostredníctvom individuálneho prístupu a diferencovaním úloh podľa špecifických potrieb a možností žiakov. Vyučujúce podporovali rovesnícke učenie v podobe vzájomnej pomoci žiakov pri rôznych učebných a hrových činnostiach. Realizovanie predĺženého výkladu a posilnenie sociálneho učenia (práca žiakov vo dvojiciach alebo v skupinách) boli pozorované na dvoch tretinách sledovaného vyučovania. Pozitívnou stránkou jazykového vyučovania bolo využívanie priamej (direktnej) a komunikatívnej **metódy vyučovania jazyka** na všetkých sledovaných hodinách. Tieto metódy umožnili žiakom spolupracovať a navzájom sa aktívne dorozumievať, pričom komunikácia medzi žiakmi a vyučujúcimi prebiehala výhradne v slovenskom jazyku. Tvorivosť žiakov podporovali audiovizuálna (štruktúrno-globálna) metóda a didaktické hry v slovenskom jazyku. Prostredníctvom situačnej metódy a hrania rolí boli žiaci na väčšine hodín vedení k prirodzenej a funkčnej interakcii. Využitie audiolingválnej metódy, metódy odpovede celým telom, brainstormingu a brainwritingu bolo pozorované na polovici hodín. Gramaticko-prekladová metóda a projektové vyučovanie sa nevyužívali.

Nižšie stredné vzdelávanie

Učenie sa žiaka

Na hospitovaných hodinách žiaci preukázali primerané **komunikačné zručnosti**. Pokynom a bežným príkazom učiteľiek rozumeli a chápali aj ich súvislý prejav. Pri komunikácii používali osvojenú slovnú zásobu a väčšina správne artikulovala a mala správnu výslovnosť. Modelové vety využívali pri samostatnom kratšom či dlhšom súvislom prejave (prerozprávanie obsahu textu, zapojenie sa do diskusie na danú tému). Zručnosť vytvoriť dialóg na témy ako nákupy, reklamácia tovaru, zdravie mali možnosť preukázať žiaci na 4 sledovaných hodinách. Pri počúvaní textov (3 ukážky na 2 vyučovacích hodinách) väčšina žiakov textom rozumela a na otázky učiteľa k ich obsahu dokázala odpovedať.

Žiaci preukázali zručnosti aj v oblasti **čítania s porozumením**. Texty čítali väčšinou plynule, dokázali identifikovať kľúčové slová. Vedeli vyjadriť aj vlastné názory na témy ako napríklad využitie nákupných centier, zdravá výživa, šport. Príležitosť na tvorbu jednoduchých otázok k textu nedostali. Aplikácia pravidiel slovenského pravopisu **v písomnom prejave** bola pre niektorých jednotlivcov problematická.

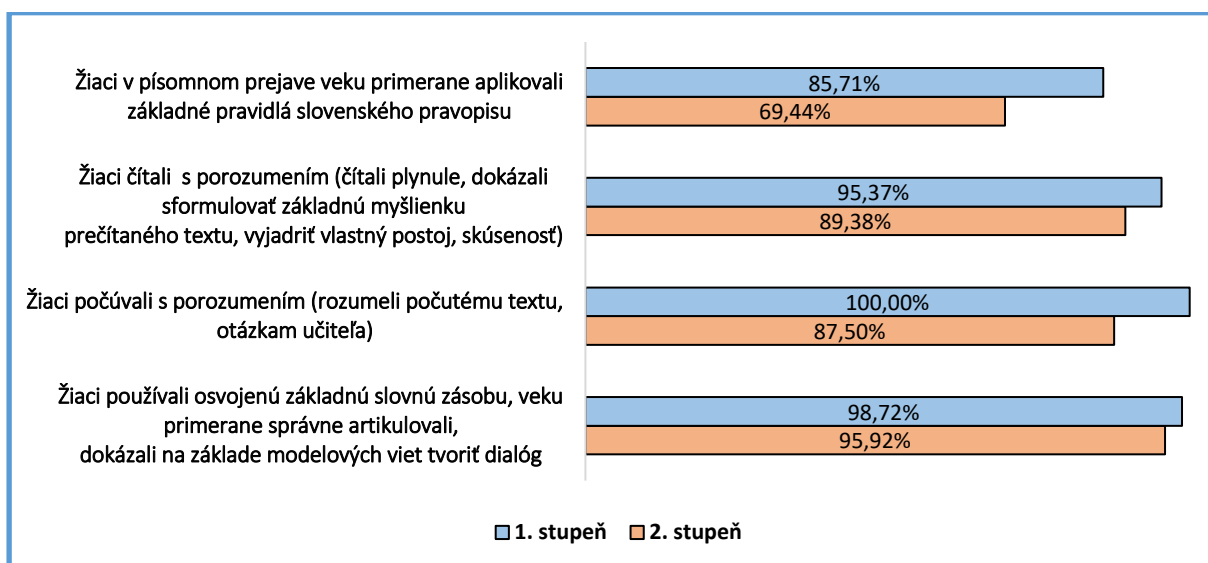
Vyučovanie učiteľom

Komunikačné zručnosti žiakov vyučujúce rozvíjali na všetkých sledovaných hodinách opakovaním a utvrdzovaním osvojenej slovnej zásoby, kladením jasne formulovaných otázok, na ktoré požadovali odpovede celou vetou. Pri komunikácii aj pri čítaní dbali na správnu výslovnosť. Na hospitovaných hodinách viedli žiakov k písaniu prevažne do zošitov. Písomný prejav kontrolovali a upozorňovali na prípadné nedostatky. Na prácu s chybou bola využitá aj didaktická technika, kedy žiaci v premietanom texte hľadali chyby, ktoré spoločne zdôvodňovali a vysvetľovali. Na všetkých sledovaných hodinách bol zaradený aj krátky súvislý prejav, ktorý spočíval v prerozprávaní čítaného textu alebo vyjadrenia názoru pri zapojení sa do diskusie na danú tému. Dramatizácia textu alebo vytvoreného dialógu boli zaradené na 5 vyučovacích hodinách. Recitovanie básne ani spievanie piesne pozorované neboli a tiež absentovali uvoľňovacie cvičenia zamerané na dýchanie.

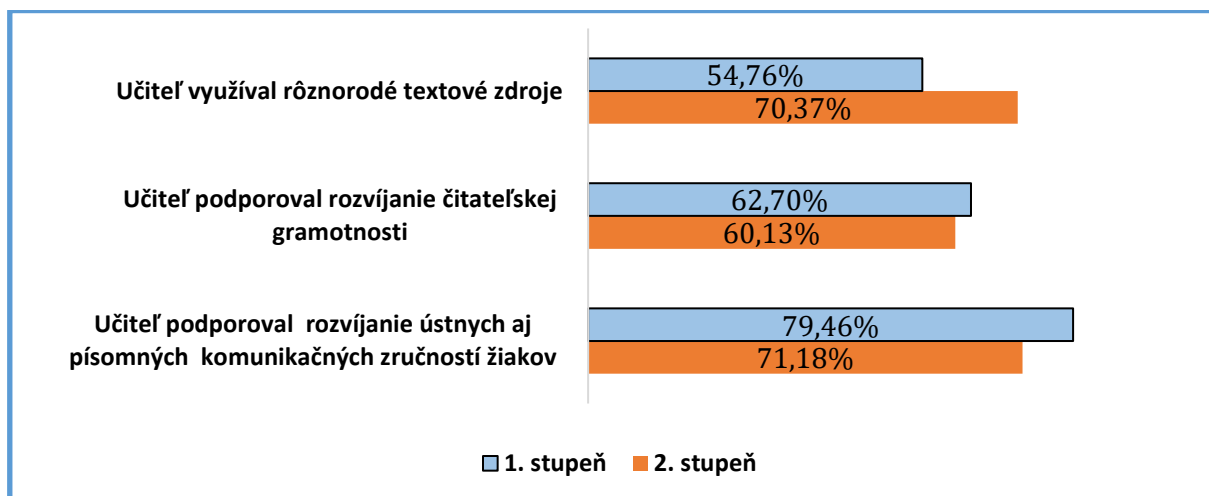
Čitateľskú gramotnosť žiakov vyučujúce podporovali na všetkých hospitovaných hodinách zariadením čítania súvislých i nesúvislých textov, zadávaním otázok na zistenie porozumenia a úloh na vyhľadávanie informácií. Počúvanie textu v podaní učiteľa bolo zaznamenané na jednej vyučovacej hodine, ako aj počúvanie audionahrávky a sledovanie krátkeho komentovaného videozáznamu zo športového podujatia. Zaradenie čítania s predpovedaním deja absentovalo. **Z textových zdrojov** boli vo vyučovacom procese využité predovšetkým texty z učebníc, ale aj zvuková a audiovizuálna nahrávka.

Kompenzačné opatrenia vyučujúce využívali na eliminovanie rozdielov vo vedomostiach žiakov. Individuálny prístup a diferenciacia úloh sa prejavila pri rôznej náročnosti kladených otázok a zadávaných úloh jednotlivým žiakom. Sociálne učenie bolo posilnené prácou vo dvojiciach alebo v skupinách, v ktorých mali žiaci napríklad vytvoriť dialóg na danú tému, poskladať rozstrihaný dialóg, hrou pexeso spojiť slovo so slovným druhom a iné. Všetky vyučovacie hodiny boli vedené **priamou metódou** výučby, ktorá výrazne prispievala k rozvoju komunikačných zručností žiakov. Okrem nej boli najčastejšie využívané komunikatívna, audiolingválna, situačná metóda a brainstorming. Metóda odpovede celým telom a projektové vyučovanie zaradené neboli.

Graf 1 Preukázané komunikačné kompetencie žiakov primárneho a nižšieho stredného vzdelávania na vyučovacích hodinách predmetu SJSL

Graf 2 Podpora rozvíjania komunikačných kompetencií žiakov v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní na vyučovacích hodinách predmetu SJSL

2 ZÁVERY

Škola pri vzdelávaní žiakov v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní postupovala v školskom roku 2022/2023 podľa ŠkVP vypracovaného v súlade so ŠVP. Učebný plán v primárnom vzdelávaní nemodifikovala, v nižšom strednom vzdelávaní posilnila vyučovanie predmetu SJSL v 7. ročníku 1 disponibilnou hodinou, ktorú využila na dosahovanie stanovených cieľov bez rozšírenia vzdelávacieho štandardu. Triedu 2. ročníka s vyšším počtom žiakov (21) delila na skupiny v zmysle poznámok k RUP na vyučovanie predmetu SJSL. Nemenila nastavený systém hodnotenia a klasifikácie žiakov, možnosť slovného hodnotenia využila v prvom ročníku. Zabezpečila odbornosť vyučovania predmetu SJSL na 100 %. Priamym

pozorovaním vyučovacieho procesu bolo zistené, že väčšina žiakov preukázala v sledovanom predmete vekú primerané komunikačné zručnosti, osvojenú slovnú zásobu, porozumenie jednoduchých otázok. Slabšie bolo využívanie rôznorodých textových zdrojov učiteľmi v primárnom vzdelávaní, využitie zvukových nahrávok bolo sledované ojedinele iba v nižšom strednom vzdelávaní. Zlepšenie si vyžaduje zaradenie inovatívnych vyučovacích metód v nižšom strednom vzdelávaní. Žiaci v edukačnom procese pacovali s učebnicami schválenými ministerstvom školstva.

Výrazne pozitívne zistenia

- prezentovanie komunikačných zručností žiakmi (primárne a nižšie stredné vzdelávanie).

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- rozvíjanie komunikačných kompetencií zaradením zvukových nahrávok (primárne a nižšie stredné vzdelávanie),
- využívanie inovatívnych metód vo vyučovaní (nižšie stredné vzdelávanie).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- zabezpečiť využívanie rôznorodých textových zdrojov – zvukových nahrávok CD k učebnici v primárnom vzdelávaní;
- využívať inovatívne aktivizujúce metódy na predmete SJSL v nižšom strednom vzdelávaní.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Inovovaný školský vzdelávací program „Ver, že láska a vedomosť je hodnota“ a jeho prílohy – učebný plán, učebné osnovy;
2. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2021/2022;
3. zápisnice z rokovania pedagogickej rady a metodických orgánov;
4. plány práce metodických orgánov;
5. rozvrh hodín jednotlivých tried;
6. osobné rozvrhy vyučujúcich predmetu SJSL;
7. doklady o vzdelaní pedagogických zamestnancov.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Ingrid Hakszerová

Dňa: 14. 02. 2023

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Bratislava:
Mgr. Ingrid Hakszerová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Monika Nagyová

**Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 16. 02. 2023
v Bratislave:**

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Bratislava

Mgr. Ingrid Hakszerová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Monika Nagyová

**Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných
od prerokovania):**

Mgr. Monika Nagyová, riaditeľka školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Ingrid Hakszerová, školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti